

IZHAJA DVAKRAT MESEČNO. UREDNISVO IN UPRAVA V TRSTU, UL. RUGGERO, MANNA ST. 29. TELEFON 27-947. CENA: POSAMEZNA STE. VILKA 15.— LIR, 6 DIN. NAROCNINA: LETNA 350.— LIR, 85.— DIN; POLLETNA 180.— LIR, 45.— DIN. CEKOVNI RACUN »LJUDSKA ZA- LOZBA TRST, STEV. 11546. — CENE OGASOV: ZA VSAK MM VISINE V SIRINI STOLPCA 40.— LIR.

Leto II. št. 14

Trst 14. marca 1948

Cena lir 15

Zakaj je potreben sporazum z Jugoslavijo

Odgovor dunajskega lista

«Bodočnost Trsta, odvisi od vprašanja, ali bodo obmejne države, skozi katere bi se moral razvijati srednjeevropski promet proti Trstu, pripravljene dovoliti Trstu prednostne tarjne postavke.»

Ta ugotovitev sekcijekega šefa Siegmunda Solvsa v dunajski »Pressi« (28 febr.) se povsem zлага s trditvijo našega lista v zadnji številki ob prihodu jugoslovanske gospodarske delegacije v Trst, da namreč sporazum z Jugoslavijo zahteva sam gospodarsko zemljepisni položaj Trsta.

Pisec je dalje mnenja, da utegne biti Trstu določena važna naloga pristanišča za dovažanje blaga, ki je namenjeno Avstriji v smislu Marshallova plana. Toda doslej še ni prišlo do odločitve med Trstom, Benetkami in Rotterdamom. V najnovejšem času so se gospodarski krogi v Italiji bavili z vprašanjem, da uredijo Benetke kot pristanišče za Avstrijo in postavijo se zahteva, da mora tarfina politika italijanskih železnic dati prednost Benetkam kot pristanišču za Avstrijo.

V podkrepitev naše trditve, da je skrajni čas, da pride do splošnega trgovinskega sporazuma med STO-jem in Jugoslavijo, lahko navedemo še tretji dokaz, ki ga navaja »Die Presse«. Mirovna pogodba z Italijo daje med državami tržaškega zaledja Italiji in Jugoslaviji določene prednosti. Položaj Avstrije nasproti Trstu je sicer že določen v mirovni pogodbi z Italijo, toda po pisčevem mnenju je treba še boljše zavarovati avstrijske pravice v Trstu, kot izhodišča Avstrije na morje, in sicer v mirovni pogodbi, ki jo zdaj pripravljajo namestniki sveta zunanjih ministrov v Londonu.

Z ene strani pospešuje Jugoslavija, ki se ni dovolila tranzitnemu prometu s tržaško luko posebnih ugodnostnih tarif, promet z Reko, z druge pa so tržaške železnice v mednarodnem prometu še vedno vključene v tarjni sistem italijanskih železnic. Tako morajo v zadnjem času odpravljati ves železniški promet iz zaledja v Trst po ovinku čez Videm, ugotavlja »Die Presse«, kar posebno ovira prometne zveze Trsta z Dunajem in Budimpešto.

Položaj Trsta je torej jasen: Z ene strani so tržaškemu tranzitnemu prometu težko dostopne glavne proge (južna in bohinjska), ki vodijo čez jugoslovansko ozemlje, ker ni STO še sklenil trgovinskega sporazuma z Jugoslavijo, od katerega je odvisna tudi tarfina politika; z druge pa je navezan na daljšo in neekonomično progo čez Trbiž, ki je poleg vsega podrejena italijanski tarfni politiki. Pač naravno, da imajo Benetani v Rimu večji vpliv kakor tuji državljani Tržani in da bo italijanska tarfina politika dajala prednost Benetkam pred Trstom.

»Die Presse« vidi izhod iz sedanjega položaja v zagotovitvi posebnih pravic v Trstu tudi Avstriji z novo mirovno pogodbo in v splošnem sporazumu z vsemi sosednimi državami. V podkrepitev svoje trditve navaja list izjavo

Molotova na mirovni konferenci (17 sept. 1946):

«Vsi priznavajo, da je Trst važno mednarodno pristanišče, ki mora ohraniti svojo važno vlogo v mednarodni trgovini. V novem položaju Trsta je posebne važnosti pravilna ureditev medsebojnih odnosov med najvažnejšimi nacijami. Stojta kakor tudi odnosov s sosednimi narodi.»

V obrambo koristi tržaškega gospodarstva

Na sestanku tržaških slovenskih gospodarstvenikov, ki ga je preteklo nedeljo sklicalo tajništvo Osvobodilne fronte v Trstu, so obravnavali vprašanja, ki se jih koristi tržaškega gospodarstva in gospodarske politike vojaške uprave. Prišli so do zaključka, da je treba zaradi boljše zaštite malih in srednjih trgovcev in obrtnikov ustanoviti iz slovenskega gospodarstva združeno italijanskega gospodarstva združenja in Avtomatnega združenja detaljstov nov gospodarski organ, ki bo nastopal v njihovem imenu. Ta organ je v toliko bolj potreben, ker sedanja Trgovinska zbornica štiti samo interese določenih skupin veleindustrijcev in veletrgovcev. Sprejeta je bila resolucija, ki zahteva od sedanje vojaške uprave, da omogoči tržaškemu prebivalstvu udeležbo pri vodstvu gospodarske politike. Namesto Marshallova plana je potrebna neodvisna tržaška gospodarska politika. Tržaško gospodarstvo se mora odcepiti od italijanskega. Oviram vojaške uprave za razvoj tržaške industrije je treba napraviti konec. Z državami in zaledjem in z jugoslovanskim področjem STO-ja je treba zaključiti tarjne sporazume, ki bi pospešili blagovni promet. Potreben je zlasti sporazum z Jugoslavijo. Reorganizirati je treba lonošednjo davčni sistem in uvesti progresivem davek, zmanjšati upravni aparat in civilno policijo.

Palestina - petrolej - Marshallov plan

Odkritja londonskega časopisa

V Varnostnem svetu OZN ni prodrl predlog o delitvi Palestine, glede katerega so se poprej zeledili delegacije velikih in malih držav. Ze davno preden je Varnostni svet zavzel to oukonilno stausce, je ion dionska gospodarska revija »The Statista« (14. februarja) navedel razlog, iz katerega je bil ta predlog odbil. Odločeno je bilo vprašanje nabavljanja petroleja z Bližnjega in Srednjega vzhoda v smislu Marshallova plana, sarkatka, vprašanje izkorištanja petrolejskih vrelcev na tem področju.

»The Statista« poroča v omenjeni številki, da predvideva Marshallov plan dobavo 215 milijonov metrich stotov (2.150 mil. q) petroleja za evropske države. Pariska konferenca je predvidevala potrebo 27 milijonov ton. Leto 1951. bi v smislu načrta moralo prihajati 80 odstotkov potrebne količine petroleja s Srednjega vzhoda, ki daje danes samo 38,6 odstotkov. ZDA bi leta 1951 nabavljale samo 3,6 odstotka, medtem ko dobavljajo danes 11,4 odstotka. »The Statista« poroča dalje da so strokovnjaki Trumanove vlade na nekem sestanku poročali, da je izvedba Marshallova plana odvisna, v kolikor gre za petrolej, od političnega položaja na Bližnjem vzhodu, in ameriški poslanik v Iraku je javil, da ne bo mogoče povečati dobav, če se ne reši ugodno palestinsko vprašanje. Ameriške družbe, ki gradijo petrolejski vol-

Koga so predstavljali v Badgasteinu?

Tržaška delegacija je predložila na turistični konferenci, ki se je te dni zaključila v Badgasteinu, načrt tržaških turističnih organizacij za pospešitev turističnih odnosov med Avstrijo in Trstom. V ta namen nameravajo predvsem zboljšati avtomobilske in železniške zveze med Trstom in Avstrijo. Obnovili bodo verjetno avtomobilsko potniško progo med Trstom in Celovcem čez Videm in med Trstom in Salzburgom čez Videm, Linz in Veliki Klek. Obravnavali so tudi vprašanje ustanovitve redne letalske zveze med Trstom in Dunajem z vmesnimi postajami v Celovcu in Salzburgu.

Iz poročila, ki smo ga povzeli iz agencijskih vestí, pa ni razvidno, ali so tržaški predstavniki zastopali italijanski turizem ali tržaškega Avstrija je ponudila Badgastein, Salzburg in Vrbsko jezero kot izletišča, tržaški predstavniki pa Italijanska kopališča Grače in Lignano. Tržačani naj bi šli torej na oddih v avstrijske turistične kraje, Avstriji pa v Italijo, kakor da STO nima svojih letovišnih mest.

AMERISKE LADJE ZA ITALIJO

Italijansko ministrstvo za mornarico je nabavilo v Združenih ameriških državah 10 ladij srednje tonaze (2.700 ton.), ki so primerne predvsem za plovbo v zaprtih morjih, kakor je Sredozemsko.

Se večja gospodarska odvisnost od Italije?

Dne 9. marca je gen. Airey kot predstavnik vojaške uprave v Trstu podpisal tri sporazume finančne in trgovinske narave z italijansko vlado, ki sta jo predstavljala finančni minister Del Vecchio in trgovinski minister Merzagora.

Dva sporazuma se nanašata na čl. 11 VII priloge mirovne pogodbe z Italijo, po kateri je ta dolžna staviti na razpolago Svobodnemu tržaškemu ozemlju potrebna denarna sredstva in devize, dokler ne dobi Trst lastne valute. V tretjem sporazumu se je Italija obvezala, da bo »primerno« financirala angloameriško področje STO-ja.

OBNOVA JUGOSLOVANSKE TRGOVINSKE MORNARICE

Lani je bilo v domačih in tujih ladjedelnicah obnovljeno 18 ladij za dolgo plovbo; temeljito popravljeno je bilo 12 ladij. Kupljene so bile ali prevzete na račun vojne odškodnine ladje: Lošinj, Vis, Topusko, Sabac, Bosna, Jajce, potniška ladja Partizanka in potniško-tovorna ladja Radnik. V ladjedelnici »3. maja« na Reki se gradijo ladje tonaže približno 4000 ton. Ob koncu preteklega leta so bili zaključeni dogovori s tujimi ladjedelnicami za zgraditev 5 sodobnih tovornih ladij.

JUGOSLOVANSKA GOSPODARSKA DELEGACIJA V PRAGI

V Prago je prispela jugoslovanska gospodarska delegacija, ki se bo pogajala za sklenitev nove trgovinske pogodbe s Češkoslovaško.

JUGOSLOVANSKO-HOLANDSKI TRGOVINSKI SPORAZUM

Nedavno je bil v Haagu podpisan tretji trgovinski sporazum med Holandijo in Jugoslavijo. Za prvo leto predvideva pogodba skupnega prometa za 100 milijonov florintov. Jugoslavija bo dobavljala les, tobak, baker, svinec in živo srebro, Holandija bo pošiljala Jugoslaviji sukanec iz umetne svile, kemikalije, zdravila, barvila, izdelke »Philipsa«, kavčuk, cin, dišave, semenski krompir, diamante. Poleg tega pa je Jugoslavija že naročila v Holandiji 5 ladij, ki so jih že pričeli graditi.

ŠVICA NA MORJU

V zvezi z mednarodno pomorsko konferenco v Zenevi in s prvo vožnjo švicarske ladje »General Guisan« so se pojavile v tisku razprave o vse večjem zanimanju švicarskih gospodarstvenikov za morje. Tržaški statut daje Švici pravico, da v Trstu registrira ladje, ki lahko plovejo pod njeno zastavo. Za zdaj še ni mogoče odgovoriti na vprašanje, ali bo Švica izkoristila pravico. Gospodarske koristi (investirani kapitali itd.) Švice v Trstu so bili pred prvo svetovno vojno dokaj velike in pomembnejše kakor obseg samega prometa med Trstom in Svico (13.372 ton v letu 1913). Po prihodu Italije so se Švicarji skoraj popolnoma umaknili iz Trsta.

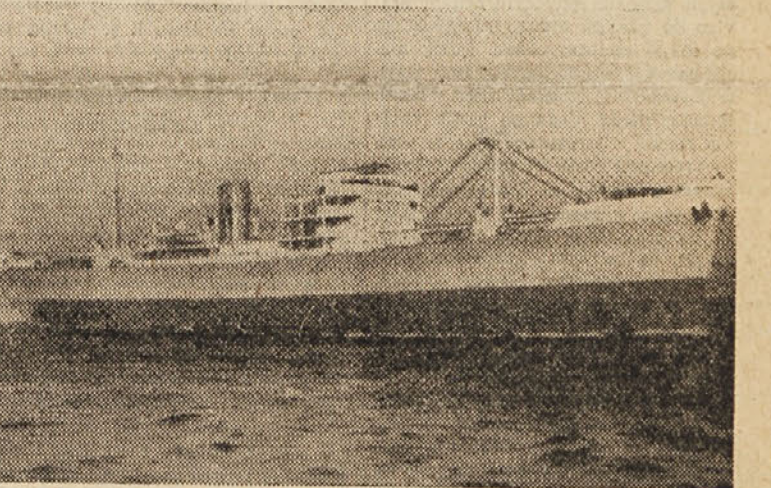
Cezmorske zveze Švice so se po drugi svetovni vojni razvijale predvsem po Renu čez Anvers čez Marseillo in Genova. Švicarji se po drugi vojni zlasti trudijo, da bi razvili povrne poti od Bazela do Anversa, ker je ta največnejša; poleg tega imajo na Renu lastno ladjevje. Promet med Belgijo (Anversom) in Bazlom je že presegel predvojnega; izvoz iz belgijskih pristanišč po Renu do Bazla je znašal lansko leto 494.000 ton, l. 1938. 412.000 ton iz Bazla v belgijske luke pa 43.000 ton. Švicarsko ladjevje je prepeljalo 40 odst. tega blaga.

Za švicarski tranzit se bijeta tudi Maseille in Genova. Fran-

cozi nameravajo regulirati Ren, da bi postal ploven od Lemanskega (Zenevskega) jezera. V zadnjem času pogrevajo Švicarji načrt za izgradnjo prekopa med Bodenskim jezerom in Donavo; prekop bi Švicarjem omogočil neposredno zvezo s to važno prometno žilo, ki vodi v dežele, bogate s surovinami. Obstoji tudi načrt, da se Ren od Bazla čez Bodensko jezero poveže z Donavo.

Trst se pri vseh teh kombinacijah ne omenja. Sprito sedanjega koložaja STO-ja, ki je še vedno popochna v oblasti italijanskega gospodarstva, italijanske gospodarske politike in italijanskega kapitala, je obotavljajo Švicarjev povsem razumljivo.

Polkovnik Robertson, namestnik, ravnatelja za civilne zadeve pri anglo-ameriški VU v Trstu je v spremstvu ravnatelja Javnih skladov ter predstavnika tržaških spediterjev obiskal te dni Svico, kjer je s tamkajšnjimi oblastmi obravnaval vprašanje švicarskega prometa v tržaškem pristanišču. Načelnih vprašanj niso ob tej priliki načeli; prišli niso do nikakih zaključkov. Sklenjeno je bilo le, da bodo sklicali novo konferenco, kjer bodo reševali predvsem vprašanja tranzitne tarife med Trstom in Svico. Javljajo, da bodo na tej konferenci prisotni tudi Avstriji in Italijani.

Na sliki vidimo švicarsko tovorno ladjo »General Guisan« na prvi vožnji iz angškega pristanišča West-Hartpool v Argentino. Ladja je bila zgrajena v adjedelnih družbe W. Graj and Co. v West-Hartlepoolu po naročilu švicarske družbe »Suisse-Atlantique« S. A., Lausanne. Ladja ima 9.150 ton nosilnost,

njena dolžina znaša 136 m, širina na najširšem mestu 18 m, višina do krovja 11,25 m. Zene jo motor 3.150 konjskih si, ki ji daje brzino 12 vozlov na uro. Ladja ima tudi pripravo za pretvarjanje morske vode v pitno. Posadko 34 moških sestavljajo pol Švicarji in pol Italijani.

Za frankom druge valute na vrsti?

Italijanska lira zopet pada

Zopet se v tisku zapadnih držav pojavlja vest, da namerava Anglija razvednotiti svojo valuto. Stara je prav za prav že ta napoved in izvira dni razvednotenja franka; dodana ji je zdej še druga, da bodo namreč angleškemu zgledu verjetno sledile še države »Beneluxa«, Holandija in Belgija. Končno se tu di italijanski strokovnjaki pritožujejo nad »devizno napetostjo«. Lira je že zopet zdrknila od 600 na 700.

Anglija je s prevzemom zadnjega broka dolarskega posojila 10.000.000 dolarjev izrpalata ta ogromni dolarjski zaklad (3.750 milijonov dolarjev) v dobrih 19 mesecih, medtem ko je bilo posojilo preračunano na rok 3-5 let. Angliji so na račun tega posojila dvigali v Ameriki povprečno po 200.000.000 dolarjev na mesec. V februarju je Anglija morala vzeti drugih 27 milijonov funtov iz svoje zlate rezerve, ki znaša okoli 500 milijonov funtov in ki po izjavi ministra Stafforda Crippsa ne sme pasti izpod 287 milijonov, ker bi sicer nastopila resna nevarnost za angleške finance. Anglija ima za zdaj na razpolago še druge rezerve, kakor 25 milijonov funov pri Mednarodnem denarnem skladu.

In 80 milijonov kredita Južnoafriške zveze. Toda krediti se naglo izrpaajo, ako ostaja pačilna bilanca kronično pasivna, to se pravi, ako država stalno več uvaža kakor izvaža in njeni prebivalci več potrošijo kakor zaslužijo.

Ko se je francoska vlada, ne mečnč se za angleški o por, odločila za razvednotenje franka, so angleški finančni poročevalci bili mnenja, da Anglija zaenkrat ne bo sledila Franciji na tej poti. Ali bo morda zdej? »Jako je angleški gospodarstvenik Hubert Henderson izjavil, da morajo biti Angleži pripravljeni na hudo gospodarsko krizo v tem letu; proizvodni stroški se bodo dvignili, obenem pa se bo povečala tuja konkurenca. Angleška javnost mora biti pripravljena na prilagoditve, ki jih zdaj niti n sluti. Henderson je očitno namigoval na možnost razvednotenja funta.

Švicarski gospodarski krogi ne izključujejo, da ne pride tudi do razvednotenja holandskega goldinarja in belgijskega franka, ki naj bi v tem državah »Beneluxa« znašala približno 24 odst.

Jugoslavenska trgovina na novih osnovah

Sistem vezanih cen - Prosta prodaja

Nedavno je Jugoslavija uvedla sistem tako imenovanih vezanih cen, ki pomeni važen preobrat v dosedanja trgovina pa tudi v odnosih kmetijstva nasproti industriji, oziroma v bagovni izmenjavi med dežo o in mestom. V istem času sta bili splošna preskrba in prehrana mestnega industrijskega prebivalstva postavljeni na nove osnove.

Izvedbo teh radikalnih reform je Jugoslaviji omogočil predvsem napredek v industrijski proizvodnji, ki se pojavlja kot rezultat novega poleta proizvodnih sil. Tako je Jugoslavija po podatkih, ki jih navaja zvezni minister za industrijo Boris Krdžić, izdalec leta 1947 za 67 odst. več industrijskih artiklov kakor pred vojno. Uspeh je toliko večji, če pomislimo, da je bila zmogljivost jugoslovanske industrije med vojno zmanjšana za 36 odst. To naraščanje industrijske proizvodnje je omogočilo jugoslovanski vadi izvršitev nalog njenega gospodarskega in prehranskega programa, in sicer:

1) da z industrijskimi izdelki že letos krije sedanje osnovne potrebe kmetov in s tem hkrati poveča kmetijske pridelke, ki so potrebni za prehrano mestnega industrijskega prebivalstva;

2) da da celo vrsto industrijskih izdelkov v popolnoma prosto prodajo po nižjih enotnih cenah brez dvojnih, to se pravi višjih cen.

3) Da preide od sistema strogega raciranja na sistem zadržane preskrbe po nižjih enotnih cenah v razširjenem obsegu in z manjšim administrativnim, birokratičnim;

4) Da da presežke vseh artiklov v prosto prodajo po višjih enotnih cenah.

POMEN VEZANIH CEN

Po novi ureditvi notranje trgovine imajo kmetje-pridelovalci in kmetijske zadruge, ki prodajo državi določene kmetijske izdelke po določenih državnih obveznih cenah, pravico do nakupa industrijskega blaga po nižjih enotnih cenah. Poleg nižjih enotnih cen so namreč tudi višje, t. j. cene na prostem trgu. Nakup industrijskega blaga po nižjih enotnih cenah je kmetu dovoljen v višini vrednosti (državi) prodanih kmetijskih pridelkov in v okviru potrebe njegovega gospodarstva. Ministrstvo za trgovino in preskrbo FLRJ lahko določi, da bo nakup posameznih industrijskih artiklov vezan s pogojem, da je treba prodati določene kmetijske pridelke. Kmetijske pridelke po obveznih cenah lahko kupujejo od kmetov-pridelovalcev in kmetijskih delovnih združenj samo kmetijske nabavno-prodajne zadruge, okrajne zadruge, okrajne zadržane poslovne zveze, državna odkupna podjetja, kakor tudi druga država, na podjetja, ki dobijo za to posebno pooblastilo. Kmetje-pridelovalci v neželjivih področjih, ki se ne morejo preskrbovati z živežem lastnega pridelka, lahko razen industrijskih izdelkov in določenih živil kupujejo po nižjih cenah kmetijske pridelke. Kmetje-pridelovalci in kmetijske delovne zadruge bodo prejeli razen odkupnine v gotovini ali akreditivnih čekih tudi bone v višini kupnine, na podlagi katerih bodo lahko kupili industrijsko blago po nižjih enotnih cenah.

S posebnim odredbo je vlada FLRJ določila cene, po katerih bodo država odkupna podjetja in zadruge kupovale kmetijske pridelke, da prebivalstvu zagotove prehrano in preskrbe kmete z industrijskim proizvodi po nižjih enotnih cenah. Vezane cene pomenijo, piše minister Krdžić, da bo delavni kmet, ki po pravičnih cenah prodaja svoje tržne presežke za prehrano mestnega in industrijskega prebivalstva ter za druge potrebe države, mogel prav tako po pravičnih cenah kupovati industrijsko blago, ki je potrebno za pridelavo. Navajamo državne vezane cene nekaterih važnejših kmetijskih pridelkov v primerjavi s cenami 1. 1939. (vse v dinarjih za 100 kg):

	Cena 1939	Indeks 1948
pšenica	152	412 271
koruza	101	283 280
konoplja	60	230 383
sončnice	200	430 215
tobak	2163	6800 314
sladkorna pesa	22	72 327
krompir	65	180 277
fižol	280	760 271
živina (žive teže)	450	1290 286
ovce	330	1050 318
mast	1150	3125 271
vino	220	700 318
jajca	45	122 272
volna neprana	1600	5000 312
morske ribe	600	1622 271
olivno olje (neraf.)	1350	3800 281
sir mehki	850	2400 282
sir trdi	1400	3800 271

Kmetje bodo kupovali industrijske izdelke po nižjih enotnih cenah. Primerjava nižnjih enotnih industrijskih cen s cenami kmetijskih pridelkov, in sicer na podlagi leta 1939, nam pokaže, da so cene industrijskih izdelkov razmeroma nižje kakor cene kmetijskih pridelkov. Indeks cen kmetijskih pridelkov znaša namreč v primeru s predvojnimi 282, indeks industrijskih izdelkov namenjenih vasi pa 242. Položaj kmetov je očividno ugodnejši.

Ljudska oblast skuša pridobiti kmetu za to, da bi čim intenzivnejše obdeloval svojo zemljo in mu zato nudi večjo količino industrijskih izdelkov za presežke po ugodnejših cenah.

Razpredelnica nam kaže nižje enotne cene najvažnejših industrijskih izdelkov v primeru s cenami 1. 1939.

Izdelki	Cena 1939	Indeks 1948 (1939=100)
Petrolej l	75,50	78,6
cement t	692,5	1.475
jelkove normalne		
deske 1 kub. m	575	2.150
bukove deske	1150	3.426
kuhinjsko		
pohištvo gar. 1060		5.220
modra galica		
100 kg.	8	22
275		
milo za pranje	8	30
375		
železni vijaki	15	40,5
270		
žičniki	7	25
358		
krampi	26	35,5
137		

Iz evropskega gospodarskega življenja

Poljsko gospodarstvo se naglo razvija

IZVOZ POLJSKEGA SLADKORJA

V letošnji sladkorni kampanji je Poljska izvozila 128.000 ton sladkorja. Kljub temu je preostalo za notranji konsum 14 kg sladkorja na osebo na leto, t. j. 1,2 kg več kakor pred vojno.

IZVOZ POLJSKEGA PREMOMA V LETU 1947

Leta 1947, je Poljska izvozila okrog 17.800.000 ton premoga. Od tega je bilo izvoženega 44% v države vzhodne Evrope, 3% na Balkan, 12,5% v srednjo Evropo in 25% v Skandinavijo. Posebno pa je narasel v primeru s prejšnjim letom izvoz premoga v zapadne in južne države Evrope in je dosegel 13% celokupnega izvoza. Med novimi kupci poljskega premoga so Irska, Belgija, Egipt, Portugalska in celo Velika Britanija. Uspehi poljskega premoga na mednarodnem tržišču pripisujejo med drugim tudi veliki pažnji poljskih premogovnih podjetij pri kakovostni izbiri blaga, namenjenega inozemstvu. Proizvodnja premoga na Poljskem stalno narašča. V februarju tega leta je bil proizvodni plan za 7,2% t. j. za 5.240.000 ton.

IZVOZ KMEČKIH PROIZVODOV IZ POLJSKE

Letos bo znašala vrednost izvoza poljskih kmečkih proizvodov okrog 60 milijonov dolarjev. Izvažali bodo predvsem sladkor, med in krompir. Zvišali bodo pa tudi izvoz jajc, krme, slanine in divjačine.

UVOZ ŽITARIC V ČESKOSLOVSKO VASKO

Po vojni je Češkoslovaška do 31. januarja 1947 uvozila naslednje količine žitaric:

Zita iz Sovj. zveze	83.939 ton
iz Jugoslavije	26.033 ton
iz Sovj. zveze	35.521 ton
iz Kanade	1.290 ton
koruze iz Sovj. zveze	53.707 ton
Jugoslavije	34.716 ton
Romunije	14.610 ton
Madžarske	11.620 ton
Brazzilije	1.820 ton
Jetmena iz Sovj. zveze	28.894
Ovsa iz Sovj. zveze	18.481

Odra mesto Labe

Kmalu bodo zopet otvorili plovo na Odra med Češkoslovaško in Sčecinom. Češkoslovaška plovna družba «Češkoslovaška plavljiva odrska družba» bo v ta namen ustanovila svojo podružnico v Sčecinu in bo zaposlila na Odrji svoje rečno brodoge, ki bo služilo v prvi vrsti za prevoz premoga. Sploh postaja Sčecin za Češkoslovaško najvažnejše pristanišče na Severnem morju. Napovedali so že, da bo Češkoslovaška kmalu preselila 30.000 ton svojega brodogarstva na Odra. Hamburg bo prišel

sekire	28	60,5	216
Štedilnik			
75x51 cm	880	1.844	209
okenske šipe			
2 mm	33	70	212
delavski čevlji	199	515	258
gojzerice, moške	425	1.244	292
moški nizki			
čevlji	265	540	203
Zenski nizki	199	400	201
sukno teže 280 gr 90		385	428
moška obleka	550	1.528	278
moška zimska			
suknja	700	1.607	229
«narodno platno»			
surovo 85 cm šir.	10	26,5	265
posteljno platno			
165 cm šir.	28	74	275
moške srajce iz			
kretona	37	155	418
nogavice moške			
75-85% volne	12,50	34	272
nogavice ženske	17	35	206

Stanje, ki ga uvaža najnovejša reforma je prehodno

Po izjavi ministra za industrijo ima Jugoslavija danes mnogo več blaga, kakor je to potrebno za strogo racionalno preskrbo, nima pa kljub temu dovolj blaga, da bi mogla uvesti popolnoma prosto prodajo po nizkih enotnih cenah. Z novo reformo je bil povečan obseg zadržane preskrbe po nižjih enotnih cenah in ostalo blago pa je v prosti prodaji po višjih enotnih cenah.

Za obnovo Evrope

Na seji izvršilnega odbora Mednarodne trgovinske zbornice v Londonu, ki so se je udeležili predstavniki Belgije, ZDA, Švice, Avstralije, Kanade, Francije, Italije, Holandije in Velike Britanije je bil postavljen program za obnovo Evrope. Mednarodna trgovinska zbornica, ki je povsem pod vplivom angloameriških poslovnih ljudi, je morala v prvi točki svojega programa priznati, da je za gospodarsko obnovo Evrope potrebno sodelovanje zapadne in vzhodne Evrope. Program vsebuje naslednje točke:

1) pospeševati je treba trgovino med zapadno in vzhodno Evropo, z vsemi razpoložljivimi sredstvi;

2) preden se sprejme tista podpora, je treba temeljito izkoristiti vse Evropske dostopne vire in strojni park;

3) izvesti nujne ukrepe za ohranitev medevropske trgovine, dokler ne prispe tista pomoč;

4) ustanoviti mednarodni odbor, v katerem naj sodelujejo poslovni ljudje, da pripravijo skupno evropsko akcijo za povečanje proizvodnje premoga, železa in jekla, električnega toka, kemikalij in vozil, in za poboljšanje prometnih poti;

5) izvesti ostre ukrepe proti inflaciji v vseh evropskih državah in strogo omejiti število uradnih, da bi se zmanjšal nedostatek delovne sile;

6) dati več prostosti zasebni pobudi in zmanjšati nadzorstvo, da bi se povečala proizvodnja;

7) razširiti mnogostranske sporazume — kakor je «Benelux» ali pa napovedana carinska unija med Francijo in Italijo — na vso Evropo in v danem trenutku prilagoditi devizne tečaje dejanskim gospodarskim ravni;

8) odpraviti določbe, ki ovirajo medevropsko trgovino in če mogoče ustanoviti zapadnoevropsko carinsko unijo.

9) potrebno je tesno sodelovanje med Evropo in ZDA, ki naj se izvede na ta način, da se ustanovi skupno upravno telo v Evropi, pri katerem bi imeli posvetovalni glas delavci, kmetje in poslovni ljudje;

10) Nemčija naj se zopet vključi v evropsko gospodarstvo, pri tem pa se morajo izvesti vsi primerni varnostni ukrepi.

Program, ki ga je postavila Mednarodna trgovinska zbornica, ustreva povsem stari kapitalistični mišlinosti. Zbornica je torej popolnoma v službi zapadnega kapitala.

USTANOVITEV «BANKE NEMSKIH DRŽAV»

Angloameriške zasedbene oblasti so v Frankfurtu ustanovile «Banko nemških držav», ki bo opravljala posle narodne banke. Nastanjena je v prostorih podružnice bivše «Reichsbank» v Frankfurtu, ki je bila razpuščena ob zlomu Nemčije. Banka je organizirana po vzoru ameriške Federalne rezervne banke. Nadzirala bo v prvi vrsti delovanje državnih bank posameznih nemških dežel. Njena glavica znaša 100 milijonov mark. Vplačale jo bodo posamezne državne banke v razmerju s svojimi vlogami. Banka se za zdaj ne bo bavila s trgovskimi posli. Pooblaščen je bila, da bi konski gospodarski upravi podeljuje kratkoročne kredite do 300 milijonov mark. Banko nadzira posebna anglo-ameriška komisija, v kateri bodo sodelovali tudi predstavniki francoske vojske, ako Francija pristane na organizacijo skupne gospodarske enote med vsemi tremi zasedbenimi conami današnje Nemčije. «Banka nemških držav» je pooblaščen, da izdaja tuji denar.

5 MILIJARD DOBICKA

Francoski finančni minister Mayer je izjavil, da se mnogo imetnikov bankovcev po 5.000 frankov ni zgledalo, da bi zahtevalo povrnitev zaplenjenih bankovcev. Tako znaša vsota nezahtevanih bankovcev 5 milijard frankov, katerih vrednost je zapadla. Na ta način je francoska država zaslužila 5 milijard frankov, za kolikor se je znižal njen dolg pri Francoski narodni banki. Imetniki teh bankovcev so se prestrašili določbe, ki daje državi pravico proizvedovati, od kod imajo denar.

Borba za bombaž

V beneškem pristanišču Marghera so popolnoma obnovili skladišče za bombaž. Skladišče ima 36.750 kub. m. prostornine. Benetke nudijo za bombaž v tranzitu ugodne pristaniške tarife. Bombaž je v Benetkah prost carine za 24 dni. Poleg tega izdajajo beneške pomorske družbe direktne vozne listine za vse čezmorske dežele, ki proizvajajo bombaž.

Nedavno so tudi v Trstu govorili o načrtih za ustanovitev velikega tranzitnega središča za bombaž, vse pa kaže, da so Benetani v tem pogledu podjetnejši.

Spor zaradi tranzitnih tarif

Kot pristanišče, ki nima lastnega nacionalnega zaledja, je Trst danes še bolj navezan na tranzitni promet kakor v preteklosti. Sama domača industrija in trgovina ne utegne niti zdaleč zaposliti tržaškega pristanišča. Naravno tržaško zaledje pripada danes tujim državam, in to — če izvezujemo Avstrijo, Češkoslovaško in Madžarsko — celo takšnim, ki razpolagajo z lastnimi pristanišči in niso prav nič odvisne od Trsta.

Jasno je, da ne vodi pametno gospodarsko politiko tisti, ki s kakršnimi koli ukrepi ovira tranzitni promet. Zato je tržaške spediterje toliko bolj osupnil nedavni ukrep prometne sekcije vojaške uprave, ki vodi tržaške železnice, da se prevoznice na tržaških progah (Devin-Trst in Opčine-Trst) za tranzitno blago morajo plačati v devizah, torej ne v italijanskih lirah kakor doslej. Tržaška prevozna podjetja, ki vodijo tranzitne pošiljke pač nimajo deviz. Izvajanje tega ukrepa bi prizadelo silen udarec tranzitnemu prometu. Zato so tržaški prevozniki predložili prometnemu odseku vojaške uprave, naj bi pristal na to, da pošiljatelj blaga poravnava prevozno neposredno do Trsta — ne samo do tržaške meje — ali nasprotno, za čezmorske pošiljke, namenjene v tržaško zaledje, do tržaških obmejnih postaj pri izhodu. Prizadeže železniške uprave bi potem medsebojno obračunavale terjatve, ki bi nastale zaradi izvršenega prevoza. Tržaški spediterji so zagrozili, da bodo v primeru, da bi ZVU vztrajala pri svoji zahtevi, s kamioni prevažali blago do obmejnih postaj.

Končno je prometna sekcija našla vmesno rešitev. Po tej ostanejo v veljavi prevozne postavke, ki jih je določila sekcija v švicarskih frankih, vendar je spediterjem da, na možnost, da popravljajo prevoznine v lirah po določenem tečaju.

Tudi ta spor nas dovede do zaključka, da je treba čim prej dokončno rešiti vprašanje prometnih zvez z zaledjem. V tem primeru se je zopet pokazalo, kako praktičen in koristen je bil jugoslovanski predlog glede ureditve tržaškega železniškega vprašanja. Jugoslavija je namreč predlagala, naj se kratke delnice tržaških prog (Opčine-Trst, Draga-Trst in Devin-Trst) glede uprave in tarifnih postavk priključijo nacionalnim upravam in nacionalnim tarifnim sistemom v tržaškem zaledju. Na ta način bi se prevoznina tudi znižala, ker bi delnice tržaških prog bile vključene v sistem daljših prog z ugodnejšimi tarifnimi postavkami.

Genova za prevoz petroleja

Italijanski gospodarski listi poročajo, da se Genovežani zelo potegujejo za to, da bi sodelovali pri prevozu nafte iz Perzije, Iraka in Arabije, ki je po Marshallovem načrtu namenjena Evropi. Vse kaže, da Genovežani niso zadovoljni, da namerava petrolejsko podjetje «Anic-Standard Oil», ki je v oblasti ameriškega kapitala in ki sodeluje s podjetji (Anglo-Iranian Oil) in «Arabian Oil» razširiti čistilnice v Livornu (na milijon ton letne predelave) in v Bariju (na 500.000 ton), in zahtevajo da se čistilnice postavijo v bližini Genove. Iz Genove bi potem prevajali petrolej v Svico in druge evropske države. Na drugi strani se Svicarji pripravljajo, da bi lahko sami prevajali petrolej iz severnih pristanišč, predvsem iz Rotterdam, kjer so velike anglo-ameriške petrolejske družbe pričele širiti svoja petrolejska skladišča verjetno prav v zvezi z Marshallovim načrtom. V Bazlu gradijo petrolejsko pristanišče. V tem mestu so Svicarji tudi ustanovili družbo za prevoz nafte v petrolejskih tankih iz severnih pristanišč po Renu.

NOVA CISTILNICA PETROLEJSKIH PROIZVODOV V ITALIJI

V Genova-Pegli so skoraj dogradili novo čistilnico za petrolejske proizvode, ki je last družbe Delimon. Tovarna bo razpolagala med drugim z biralniki, za 50.000 ton tekočega goriva in bo povezana z pristaniščem po 4 vodih.

DRUŽBA SADE POVEČALA GLAVNICO

Delničarji družbe «Società Adriatica di elettricità» so sklenili povečati družbeno glavnico od 4 na 5 milijard lir. S to operacijo namerava vodstvo družbe dograditi prvi del velikega hidroelektričnega sklopa Piave-Boite-Vajont; s tem bi zvišali proizvodnjo električne energije za pol milijona kwh letno. Dosedanje investicije, za omenjeni

Glede načina poravnave prevoznin za tranzitno blago, naj še ome-nimo, da gredo danes pristaniške uprave drugih držav v vsakem pogledu na roko državam v zaledju. Tako jim dovoljujejo poravnavo prevoznih in drugih pristojbin v njihovi nacionalni valuti, samo da bi privabile čim več tranzita.

Češkoslovaška - Trst - Indija

Te dni bo podpisana v Pragi trgovska pogodba med Češko in vsaško in Indijo, ki predvideva znatno pomnožitev trgovskih poslov, med Indijo in Češkoslovaško. Indija bo izvažala na Češkoslovaško volno, bombaž in juto, Češkoslovaška pa bo dobavljala Indiji stroje, tkanino in pivo. V teku so tudi pogajanja med češkoslovaško vlado in indijskimi industriji za zgraditev velikih tovarnih skladišč, piva in alkoholnih pijač v Indiji.

Upamo, da bo tudi tržaško pristanišče imelo velike koristi od povečane prometa med Indijo in Češkoslovaško. Nujno je potrebno, da se tukajšnja pomorska podjetja pripravijo in izkoristijo priložnost, ki jim jo nudi ta starih tradicionalni promet med srednje evropskimi državami in vzhodom. Nevarnost je, da Trsta ne prehitijo druge luke.

FREDSTAVNIK ČESKOSLOVANSKE NARODNE BANKE V TRSTU

Lansko leto je CSR sklenila s tukajšnjo vojaško upravo dogovor, po katerem bo CSR plačevala pristaniške usluge z dobavo surovin in industrijskih izdelkov. Načeno je bilo takrat sklenjen, da bo češkoslovaška vlada poravnala omenjene zasuge 30 odst. v sladkorju, 25 odst. v lesu, 5 odst. v zdravilih, 5 odst. v steklu, 5 odst. v alkoholu, 5 odst. v železju in 25 odst. v čevljarstvih izdelkih. Ta dogovor je imel doslej za tržaško gospodarstvo ugodne posledice. Prav te dni se je v zvezi z zadevi mudil v Trstu predstavnik češkoslovaške Narodne banke. Češkoslovaška postavlja sedaj nove pogoje, po katerih naj bi plačevala pristaniške usluge 50 odst. s surovinami in 50 odst. z raznimi izdelki.

Tehnične novosti

objekt znašajo, po današnji vrednosti okrog 5 milijard lir. Za dovršitev dela potrebuje družba nadatnje 3 milijarde lir.

GOJITEV BARVANEGA BOMBAŽA

«Tassa» poroča iz Taškenta, sovjetskega središča za gojitev pridelav, da se je posrečilo pridelati novo vrsto bombaža, ki je bolj odporna proti boleznim in hitreje zre. V teku so že poskusi, da bi pridelali barvani bombaž, v ta namen je bilo posejanih že več tisoč hektarjev.

ZNAJLJIVOST V STISKI

Angleži so bili letos v hudi stiski zaradi pomanjkanja krompirja. Tako je n. pr. neki angleški dnevnik imenoval soboto 1. januarja «krompirni dan» v angleški zgodovini, ker so Angleži takrat ostali skoro brez krompirja. Skoraj ni bilo gospodinj, ki bi niso lahko kupila predpisane 3 funte krompirja, večina se je morala zadovoljiti z enim funtom, medtem ko je na tisoče v čisto Anglijo odšlo domov s praznimi rokami. Anglija je imela v tem času za 50 do 75 odst. premalo krompirja na razpolago, ko bi hoteli zadovoljiti potrebnike v obsegu racionaliranja.

Angleški učenjaki so si v tem času razbijali glavo v laboratoriju univerze v Cambridgeu, kako bi našli posebno vrsto krompirja, ki bi ustrezala angleški mi podnebnju in zagotovila dovolj živeža Angležem. Križali so razne vrste krompirja iz Južne Amerike in Mehike pa tudi iz Velike Britanije. Dr. John Haxby je izjavil, da so se poskusi pospešili in da računa da bo Anglija v teku treh let razpolagala z dovolj krompirjem v semenom, ki bo odporna proti vsem vrstam rje.

Razvojne možnosti prehranbene industrije

Prehranbena industrija v Trstu in ozemlju zavzema brez dvoma odlično mesto. Na Tržaškem ozemlju je nad 500 večjih ali manjših podjetij, ki spadajo v to panogo in danes zaposlujejo okrog 6.000 delavcev.

Ze bežni pregled loči podjetja v dve različni skupini. K prvi spadajo obrati, ki vsaj deloma predelujejo surovine, ki jih proizvajajo Tržaško ozemlje, k drugi pa podjetja, ki izkoriščajo uvožene izdelke ali polizdelke. Pri prvi in drugi skupini, pa razlikujemo podjetja, ki zadovoljujejo le notranje prehranbene potrebe Trsta in ozemlja, od onih, ki izvažajo v inozemstvo znaten del svojih proizvodov.

Med najvažnejše objekte tukajšnje prehranbene industrije spadajo obrati za konzerviranje rib, sadja in povrtnine. Pred vojno je delovalo na Tržaškem ozemlju 15 podjetij, ki so se bavila s konzerviranjem in predelavo teh surovin. Perspektive za nadaljni razvoj tega sektorja industrije so tudi v novem položaju Tržaškega ozemlja ugodne, čeprav so se trenutno pojavile razne težkoče, ki so predvsem v zvezi z časnim ovirami pri nabavi surovin.

Donos ribolova v vodah ozemlja znaša povprečno 4 milijone kg rib letno. Ta količina rib ne bo seveda zadostovala za zaposlitev obstoječih tovarn; vendar ne bo težko v tem pogledu doseči ustrezne stopnje razvoja s sosednjimi državami, predvsem z Jugoslavijo, ki je bila že pri prejšnjih mejah stalna dobaviteljica svežih rib. Vsekakor, če moralo konzerviranje rib ostati jedro tukajšnje prehranbene industrije.

Izgledi za industrijsko predelavo sadja so slabši. Količina sadja, ki ga proizvajajo na ozemlju, ne zadostuje notranjim potrebam in sektor bo zaradi tega skoraj popolnoma odvisen od uvoza iz Italije in Jugoslavije. Ni pa izključena možnost razvoja že obstoječih obratov, posebno, če bo tukajšnje kmetijstvo uspelo pospešiti sadjarstvo, za katero je v južnih predelih ozemlja zelo ugodno okolje.

Za industrijo konzerviranja povrtnine pa se obetajo dobri pogoji, bodisi glede nabave surovin, bodisi glede izvoza izdelkov v tržaško zaledje in drugam.

S pospeševanjem industrije konzerviranja povrtnin, bi Tržaško ozemlje ne samo doseglo aktivno postavko v trgovinski bilanci, temveč bi istočasno ustvarilo osnove za dvig in preusmeritev vsega kmetijskega gospodarstva k intenzivnemu obdelovanju zemlje.

Med industrijo, ki bo črpala vsaj deloma surovine iz domačih virov, je omeniti še tukajšnje žgališnice; ki so izdelovale v normalnih časih mesečno okrog 250.000 hl vermuta, 150.000 hl konjaka, 100 »fermeta«, nad 500 hl raznih likerjev in 50 hl sirupov. V kolikor ne bi morala ta industrija črpati surovine (posebno alkohol) iz inozemstva, bi imela na razpolago bogate zaloge surovin v neposrednem tržaškem zaledju.

Izgledi za industrijo mlečnih izdelkov so iz jasnih razlogov negativni. Spopolniti se bodo morala le zbirališča svežega mleka, ki pa bodo uspešno delovala le če bodo zasnovana na zadržni osnovi.

Vsi drugi večji obrati, ki so v zvezi s prehranbenim sektorjem, so odvisni izključno od uvoza surovin in spadajo kot taki med tipično tržaško industrijo.

Prvo mesto zavzema na tem sektorju tržaška oljarna za predelavo oljčnih semen in sadežev. Promet z oljnatimi semeni je zavzemal v predvojni dobi važno postavko v prometu tržaškega pristanišča; saj se je sukal letno med 200 in 250.000 tonami. Znatno del te količine so predelali v finalne izdelke v Trstu. Tržaške oljarne pa so bile vedno podvržene neizogibnemu valovanju mednarodnega tržišča. Zaradi tega je bila tudi proizvodnja te industrije zelo nestalna. Opustiti so morali veliko oljarno v Zavrlih, ki je bila last italijanske družbe »Gallina«. Vprašanje nabave surovin ovira še danes ta sektor industrijske proizvodnje, ker doslej nabavljene količine oljnatih semen ne zadostujejo obratu edine večje tukajšnje oljarne. Kljub temu pa bodo, kakor je bilo pred kratkim javljeno, zgradili v Zavrlih novo moderno tovarno semenskega olja.

Med drugimi obrati prehranbene industrije je treba omeniti tržaško pivovarno, ki lahko proizlaja okrog 500 hl piva na dan in razpolaga s skladišči za konzerviranje 70.000 hl pijače. Tržaško zaledje ima bogato zalogo vseh potrebnih surovin, čeprav nabavlja surovine tudi drugod.

Milnska industrija se ni doslej razvila v Trstu in je zadostovala za lokalne potrebe. Sedaj pa je v načrtu zgraditev dveh mlinov s skupno zmogljivostjo dnevni 2.000 q. Za svoj obrat bo potrebovala milnska industrija vsaj četrtino količine žita, ki je v prometu v Trstu (povprečno 2-2,5 milijona q v

predvojni dobi). Med ostalimi prehranbenimi podjetji omenjamo še tovarno čokolade, ki ima že staro tradicijo in lahko proizlaja letno nad 6.000 q čokolade.

Razvoj tržaške prehranbene industrije odvsi predvsem od dveh činiteljev: od možnosti ustanovitve trajne in obširne surovinske baze in od zagotovitve sigurnih odjemalcev. Te pa bo treba iskati v naravnem zaledju Trsta in v deželah, ki so že nekaj let stalni odjemalci Trsta. Zato pa bo tej panogi industrije odprta pot razvoja le, če bodo vodilni krogi tržaškega gospodarstva znali vključiti tržaško ekonomijo v živo bitnost mednarodnega življenja in bodo pri tem upoštevali geografski položaj Trsta.

GOSPODARSKI BILTENI

Vse člane združenja, posebno članice trgovske stroke opozarjamo, da prejmemo vsak dan gospodarska poročila tržaških informacijskih agencij. Bilteni prinašajo vsakovrstne gospodarske vesti od vsepovsod, zlasti tudi iz Trsta, iz držav v zaledju in Italije.

V uradnih urah so bilteni vsake, mu članu na razpolago v pisarni združenja.

OPOZORILO ČLANOM

V zadnjem času se je zgledilo v pisarni nekaj članov in povedalo, da zato ne plačujejo članarine, ker da obrti ne izvršujejo več. Zdi se, potemtakem, da si niso vsi člani na jasnem glede obveznosti, ki jih imajo napram združenju.

Po zakonitih predpisih mora namreč član združenja, ki želi izstopiti, poslati upravnemu odboru pismeno izjavo o izstopu. Po istem zakonitem predpisu ima izstop učinek šele s koncem onega leta, v katerem je kdo izstopil. Iz tega sledi, da prevzame in da je prevzel s podpisom pristopnice vsako obveznost, da bo redno plačeval predpisane prispevke vse do tlej, dokler ne preneha biti član združenja. Zdrženje pa ima seveda vso pravico do plačila pristopnine in članarine. Kdor bi torej prekinil izvrševanje svojega poklica ali ga pa za trajno ali začasno opustil in želi biti več naš član, naj pošlje pismeno izstopno izjavo, ker se more le na ta način iznebiti obveznosti nadaljnega plačevanja.

Vsem prizadejim članom, obenem pri tej priliki priporočamo, naj plačajo članarino našemu inkasantu že pri njegovem prvem obisku in mu s tem olajšajo delo.

Dvig živinoreje na Tolminskem

Živinorejski izdelki srednje in visoke Soške doline uživajo v Trstu upravičen sloves, saj je tolminski okraj že zdavnaj oskrboval tržaški trg z mlečnimi izdelki in mesom. Trgovinski stiki med Trstom in Soško dolino so se ohranili do danes, kljub raznim oviram, ki so že vedno na poti trgovskim odnosom med Tržaškim ozemljem in Jugoslavijo. Na živinorejo odpade na Tolminskem nad 50% vsega gospodarstva. Med italijansko zasedbo ni živinoreja v teh krajih posebno napredovala, ker ni bil gospodarski napredek tega slovenskega področja v skladu s politično-gospodarskimi smernicami centralnih oblasti v Rimu.

Po priključitvi Tolminskega k Jugoslaviji je bila živinoreja vključena v splošni gospodarski načrt in pričeli so že s smotnim reševanjem vseh vprašanj, ki so v zvezi z živinorejo. Pred vojno ni povprečna letna proizvodnja mleka v tolminskem okraju prekašala pol milijona hl. Prvi petletni plan predvideva dvig mlečne proizvodnje na okrog 1 milijon hl letno. Stevilno goveje živine se bo dvignilo za 16%. Podvojitve proizvodnje mleka bodo dosegli s selekcijo živine, zgraditvijo ustreznih planinskih naprav ter z melioracijo planinskih pašnikov. — Vzporedno pa se izvaja tudi načrt za izgraditev in izpopolnitev mlekarne industrije.

NOVI KAMNOLOMI V ISTRI

Velika ležišča marmorja v puljski okolici niso bila doslej primerno izkoriščena, ker je primanjkovalo v zadnjih časih delovnih moči in pomorskih prevoznih sredstev. Letos bodo dosežani kamnolomi dobro opremljeni s stroji in potrebnimi napravami. Uvedli bodo mehanizirano delo. Odprli pa bodo tudi več novih kamnolomov. V novem kamnolomu v Kuku bodo letos začeli lomiti beli istrski marmor, ki se je izkazal za najboljšega v Jugoslaviji.

Strah pred resničnostjo

Dne 2 marca je prispel v Trst parnik »Makarska«, lastnina »Jadranske linijske plovilnice«, ki bo v družbi z ladjo »Bakara« udrževal progo Trst-Pulj-Reka in pristajati tudi v Kopru, Piranu, Umagu, Novigradu, Poreču in Rovinju. Parniki bodo pristajali v Trstu ob torkih, četrtkih in sobotah, in sicer ob 7 uri zjutraj.

Tržačani so splošno pozdravili obnovo redne obalne proge med Trstom in jugoslovanskimi lukami pač kot razveseljevo znamenje na tržaškem obzorju; saj gre za obnovo pomorskih stikov z državo, katere ozemlje je pred prvo svetovno vojno dajalo Trstu velik del tudi pomorskega prometa — 12,53 odstotka, t. j. približno toliko kakor vsa Italija (12,11 odstotkov). Listi »Voce libera«, »Giornale di Trieste« itd., ki so se umetno razburili že ob sami napovedi obnove pomorskih zvez z jugoslovanskimi lukami, pač niso govorili iz srca Tržačanov, ki pozdravljajo vsako akcijo, ki »m v buja iskrico upanja na boljše čase.

Po prvem viharju so se ti listi vendar sprijaznili z resničnostjo in danes še samo zahtevajo, da nova pomorska proga (Reka-Pulj-Trst) ostane samodržavna, to se pravi, da ji anglo-ameriška uprava ne dovoli, da bi parniki »Jadranske plovilnice« opravljali potniško službo med istrskimi pristanišči Tržaškega ozemlja (pod jugoslovansko upravo) in Trstom. Obalna plova med pristanišči STO-ja mora ostati tržaškim plovnim podjetjem.

V kolikor gre za mednarodno progo, ti listi zahtevajo recipročnost; »Voce libera« meni, da bi tudi dovolitev recipročnosti ostala za tržaška podjetja brez praktičnega pomena, ker ne bi nobeno tržaško podjetje preneslo pasivnosti takšne proge.

Ker sta puljsko in reško pristanišče, s katerima bo nova proga vezala Trst, že povezani z ostalimi jugoslovanskimi lukami, je Trst na ta način dobil zvezo z vso vzhodno jadransko obalo. Tržaški trgovci in tržaškemu gospodarstvu takšne proge pač samo lahko koristijo in vsak moder Tržačan bo jadranski plovilbi lahko samo hvaličen. Toliko bolj, če je res, da bi nobeno tržaško podjetje ne zmoglo vzdrževanja te proge.

Bilo bi odveč naštevati, kaj vse je vzhodna jadranska obala dala Trstu. Tržačani to prav dobro vedo. Oni dobro vedo, da so bili glavni organizatorji tr-

žaškega pomorstva Kozulič, Tripkovič, Martinolič, Jerolimič, Račić itd.) doma prav na tej obali. Na tem ne izpremeni ničesar dejstvo, da so nekateri pod pritiskom razmer ali iz koristoljubja zatujili svoj rod. Ostane zgodovinska resnica, da je Trst delo zaledja, celinskega in obmorskega, da se je povzpelo samo v službi tega zaledja in proti volji italijanskih pristanišč, predvsem Benetk, in da je njegova rešitev samo v vrnitvi na staro naravno pot.

Ugotovili smo že, da je vzhodna jadranska obala, ki je danes od Novigrada do Bara v Jugoslaviji, dajala Trstu 12,53 odstotkov pomorskega prometa. Pred prvo svetovno vojno je samo v enem letu odplo iz Trsta 46 ladij, to je več kakor dve ladiji na dan. Trst je izvrševal nalogo zbirnega in razdeljevalnega pristanišča za vso vzhodno obalo; blago, ki so ga dovažali veliki parniki iz čezmorskih dežel, ali industrijske izdelke, ki so prihajali iz tržaškega zaledja, so na manjših ladjah odvažali v Dalmacijo, ki ni imela prometnih zvez z zaledjem po suhem.

Res je, Trst je pod Italijo izgubil to funkcijo zbirnega in razdeljevalnega pristanišča deloma zaradi italijanske politike, deloma zaradi poboljšanja prometnih razmer med jugoslovansko obalo in zaledjem in končno tudi zaradi postopnega razvoja jugoslovanskih pristanišč. Mar je s tem rečeno, da pomorski in trgovinski stiki z vzhodno jadransko obalo ne morejo Trstu več koristiti? Mar je na vr. London, ko je po naravnem razvoju mednarodnega prometa vsled ekonomske osvoboditve celinskih držav zgubil funkcijo zbirnega in razdeljevalnega pristanišča za države ob Severnim in Baltičkem morju, prekinil zveze z njimi?

Nacionalistična strast je tako zavedla nekatere ljudi v Trstu, da ne privošijo Svobodnemu tržaškemu ozemlju v leto 1948. niti tega, kar je imel pod fašistično Italijo. Saj je vendar znano, da je Jugoslavija s svojo mornarico vzdrževala posebne proge med dalmatinsko obalo, Trstom in Benetkami, in sicer na podlagi netrnskih konvencij, ki so priznavale pravico recipročnosti. Znano je tudi, da je jugoslovanska mornarica na teh potniških progah s svojo organizacijo in postrežbo toliko konkurenčno beneške družbe, ki je z ladjami tipa »Morosini« vozila med Benetkami in vzhodno jadransko obalo.

Valutni predpisi pri prehodu meje FLRJ

Jugoslovansko finančno ministrstvo opozarja na sedajo veljavne valutne predpise, ki veljajo za vsve potnike pri prehodu jugoslovanske meje:

1. Iz Jugoslavije je dovoljeno izvoziti v inozemstvo jugoslovansko valuto v bankovcih do najvišjega zneska 500 dinarjev, in sicer samo v bankovcih po 50 dinarjev in nižje vrednosti. Zneske, ki presegajo 500 dinarjev, morajo potniki depozirati na obmejni carinarnici, nakar jih tamkaj lahko dvignejo v roku 30 dni po pologu.

2. Iz inozemstva je dovoljeno vsakomur uvoziti jugoslovanske bankovce do najvišjega zneska 500 dinarjev, in sicer samo v bankovcih po 50 din, oziroma nižje vrednosti. Bankovci v vrednosti nad 50 dinarjev bodo vsakomur zaplenjeni. Prav tako imajo obmejni oblasti nalog zapleniti zneske, ki presegajo 500 dinarjev, tudi če presežni znesek obstoja v bankovcih z nižjo vrednostjo in tudi če je oseba, ki uvaža to valuto, jugoslovanski državljan.

3. Za izvoz tujih plačilnih sredstev, kakor tujih vrednostnih papirjev je potrebno posebno dovoljenje jugoslovanskega finančnega ministrstva.

4. Uvoz tujih plačilnih sredstev iz inozemstva v Jugoslavijo je popolnoma prost, če so osebe, ki jih uvažajo, jugoslovanski državljani. Toda slednji morajo odstopiti takšna plačilna sredstva najbližji potnišnici jugoslovanske narodne banke, oziroma pri uradu »Putnik« in to najkasneje v roku 15 dni po prestopu meje. Inozemci pa morajo na obmejni carinarnici napovedati tuja plačilna sredstva, ki jih uvažajo, da jih bodo mogli na podlagi prejetega potrdila eventuelno pri odhodu iz države izvoziti.

5. Izvoz v inozemstvo žlahtnih, še neizdelanih kovin, kakor tudi novcev je prepovedan.

NAJVEČJI KOMBINAT LESNE INDUSTRIJE

Med petletko bodo porabili za investicije v lesni industriji v Bosni nad pol milijarde dinarjev. Zgradili bodo številne moderne žage in tovarne za mehanično in kemično predelavo lesa. V Zavidovičih, središču lesne industrije, bodo ustanovili tovarno stavbnih elementov za lesene hiše, tovarno parketov in tovarno embalažnega sodarstva. Razen tega bodo letos v tem kraju razširili tudi tovarno zabojev in jo modernizirali. V Zavidovičih bo tako nastal največji kombinat lesne industrije v Jugoslaviji.

POLJSKO-JUGOSLOVANSKI TRGOVINSKI SPORAZUM

V Varšavi so v teku razgovori za sklenitev novega trgovinskega sporazuma med Jugoslavijo in Poljsko. Poljska bo povečala izvoz železniških tračnic, koka in strojev za tekstilno industrijo, Jugoslavija pa bo izvažala na Poljsko predvsem cink, krom, boksit, konoplja in hmelj.

VESTNIK

Slovenskega gospodarskega združenja

REDNI OBČNI ZBOR IN STROKOVNE SKUPSCINE

Ker je zadnja nedelja v marcu velikončna nedelja, bo redni občni zbor SGZ na belo nedeljo 4. aprila. Uro, kraj in dnevni red občnega zbora bodo objavili posebej.

Volitve strokovnih odborov se morajo po določbah pravil izvršiti še pred občnim zborom. Zato je združenje v razdobju med 10. in 22. marecem sklicalo strokovne skupščine, na katerih se volijo načelniki dotične stroke, njegov namestnik in po dva ali več članov odborov. Načelnik strokovnega odbora postane z izvolitvijo član upravnega odbora za prihodnje poslovno leto.

Skupščine članov prometne, finančne, veletrgovske in mesarske stroke so bile med 10. in 13. marecem; za druge stroke so določen naslednji dnevi:

v ponedeljek 15. marca ob 16. uri za stroko gostilničarjev;

v ponedeljek 15. marca ob 19.30 za stroko jestinarjev;

v torek 16. marca ob 19.30 za stroko maloprodajalcev (manufaktura, mlekarne, zelenjava, trafik, zadrage, zastopstva in razne druge trgovine);

v sredo 17. marca ob 19.30 za stroko prodajalcev goriva;

v četrtek 18. marca ob 19.30 za stroko obrtnikov;

v ponedeljek 22. marca ob 16. uri za stroko pekov.

Vse skupščine bodo na sedežu združenja v Trstu, ulica F. Filzi 10-1. Ako bi skupščina ne bila sklepna ob določen uri, ker bi ne bila navzočna vsaj polovica članov dotične stroke, bo eno uro pozneje ob vsakem številu prisotnih. Člani se smejo dati zastopati po drugih članov, a jim morajo v tem primeru izdati pismeno pooblastilo, kakor to zahtevajo pravila; vendar ne sme noben pooblaščenec imeti več

kot pet pooblastil.

Vabimo vse zadržane, posebno pa zunanje člane, ki bi se ne mogli udeležiti skupščine osebno, da izkoristijo to ugodnost in se dajo zastopati s pooblastilom.

Po sklepu upravnega odbora bodo novoizvoljeni strokovni odbori takoj nastopili svoje funkcije.

IZ URADNEGA LISTA ZVU

z dne 1.3.1948

Z ukazom št. 119 je bila dosedanja Fitopatološka opazovalna postaja (Osservatorio di Fitopatologia) preimenovana v Osrednjo poljedelsko in gozdarsko poskusno postajo (Centr. Sperimentale Agrario e Forestale).

Departman za kmetijstvo in ribištvo ZVU je pooblaščen, da v okviru te osrednje postaje ustanovi še nadaljnje postaje, kjer koli bo smatral za potrebno.

TRANZIT INOZEMSKEGA BLAGA

Po pojasnilih, ki jih je dal departman za finance ZVU ni podvrženo licenci zaveznike vojaške uprave tisto inozemsko blago, ki tranzitira STO. V to svrhu morajo prizadeti, čim prispe blago na blok, opremiti spremno »boleto« z označbo, da potuje blago v tranzitu v inozemstvo ali v tržaško prosto luko. Blago se potem odpremi na pristojni carinski urad.

URAD ZA TRGOVINO

Z AVSTRIJO

Dokler se ne ustanovi v Trstu snujoča se avstrijsko-tržaška trgovska zbornica, posluje v ulici S. Caderina št. 4 poseben avstrijski urad, katerega naloga je zaščita avstrijskih interesov v Trstu. Urad daje tudi pojasnila trgovcem, ki so zainteresirani na trgovini z Avstrijo.

Kritičen položaj italijanske industrije

Industrija jute

Italijanska industrija jute je v težkem položaju. Deloma je to odvisno od splošne krize, ki jo preživlja skoraj vsa italijanska lahka industrija, deloma pa je posledica zmanjšane povpraševanja po italijanskih izdelkih na svetovnih tržiščih in na notranjem trgu. Težkoče pa so se pojavile tudi pri nabavi potrebnih surovin.

Politične razmere v Indiji so namreč glavna ovira za razvoj trgovine z juto, posebno z onimi državami, ki ne razpolagajo, kakor Italija s čvrstimi valutami. Juto proizvajajo pretežno v Pakistanu. Izvažali pa so jo doslej čez Kalkuto v Indostan. Ker pa hoče Pakistan na vsak način poratiti tudi trgovsko neodvisen od Indostana, forsira zdaj pakistanska vlada pošiljke jute čez svoje pristanišče Kitagang; ta za zdaj ne zmara velikega tranzitnega prometa.

Industrija svile

Pred prvo svetovno vojno je proizvodnja svežih svilnenih zapredkov v Italiji znašala navadno nad 50 milijonov kg letno. Leto 1939. se je proizvodnja povzpela do 63 milijonov kg, nato pa se je zaradi svetovne krize znižala na 35-40 milijonov kg. Po zastopju, ki je trajal vse do leta 1945, je lansko leto Italija proizvela okrog 20 milijonov kg sveže svile.

Izvoz svilnenih izdelkov je bil med glavnimi postavkami italijanske trgovinske bilance. Letno je Italija izvažala od 3 do 5 milijonov kg svilnenih tkanin in je s tem kvila vsaj četrtino potrebnega uvoza žitaric.

Danes se industrija svile v Italiji bori s skoraj nepremostljivimi težkočami. Temu je vzrok položaj, ki je

nastal na svetovnem tržišču zaradi nazadovanja potrošnje naravne svile v korist umetne svile in nylona.

Pred vojno so na pr. ZDA uporabljali pri proizvodnji ženskih nogavic 95 odstotkov naravne svile in le 5 odstotkov nylona; danes uporabljajo nasprotno 90 odstotkov nylona in le 10 odstotkov naravne svile. Ni čuda, če je izvoz iz Italije padel od 1.705.000 kg v l. 1946. na 831.000 kilogramov v letu 1947, medtem ko so cene svile nazadovale za 50 odstotkov. Konkurenca japonske svile, s katero razpolagajo predvsem ameriški uvozniki, je še poslabšala položaj italijanskih svilarjev.

Italijanska vlada je skušala omiliti težek položaj svilarjev z izrednimi podporami in je v lanskim kampanji plačevala posebno nagrado 50 lir za vsak kg proizvedene svile. Kljub temu se ni položaj izboljšal. Gotiljevi sviloprejke kakor tudi tovarne svilnenih tkanin zahtevajo zdaj novo in izdatnejšo pomoč.

GOSPODARSKA KRIZA V MILANU

V mesecu februarju t. l. so registrirali v Milanu 83 stečajnih postopkov v primeri z 59 v prejšnjem mesecu. Tako visokega števila stečajev niso doslej še nikdar zabeležili v enem samem mesecu v orestolnici italijanskega gospodarstva življenja.

KREDITI ZA »ILVO«

»Istituto Mobiliare Italiano« je odobril italijanskim družbi »Ilvi« kredit v znesku 7.500.000 dolarjev po obrestni meri 5,5%; posojilo zapade 15. septembra 1959. Kredit bo služil za nove industrijske pravice, za preureditev obstoječih obratov in za dvig proizvodnje surovega železa in jekla.

Radovedni smo, v kakšni meri bo tega posojila deležna skedenjska železarna »Ilve«.

Podražitev premoga

Dobro poučeni italijanski krogi potrjujejo vest, da se bo cena premoga v Italiji kmalu zvišala za najmanj 25% v primeri s sedanjo ceno. Prvi povisek bo znašal verjetno 500 lir za tono. Podražitev spravljajo v zvezo s postopnim prevarjanjem politične cene premoga v gospodarsko. Poleg tega namerna italijanska vlada podpreti industrijo lignita na račun premoga. V ta namen je predvidena podpora 1000 lir za vsako tono proizvedenega lignita. Porast cene premoga bo porazno vplival na italijansko industrijo, ki se že itak bori z mnogimi drugimi težavami.

Glede mednarodnega trga premoga so poročila ugodnejša. Proizvodnja v sovjetskih, po jških, angleških in jugoslovanskih premogovnikih narašča. Počeni s 1. aprilom bo izvoz premoga iz ZDA prost; na razpolago za izvoz iz Amerike bo 4 milijone ton. V februarju so sovjetski premogovniki v zapadnih pokrajinah povečali proizvodnjo za 2% v primeri z mesecem januarjem in za 27% v primeri s februarjem lanskega leta. Premogovniki vzhodnih pokrajin so v februarju prekorčili p'an za 2% in proizvedli 15 odst. več kakor lansko leto v tem mesecu.

ZASTOJ ITALIJANSKO-SVICA-SKEGA-BLAGOVNEGA PROMETA

V zadnjih časih so se pojavili znaki nazadovanja pri blagovnem prometu med Italijo in Svico. Čeprav ni zastoj še dosegel znatnega obsega, je vendar ta pojav zbudil zaskrbljenost v italijanskih trgovskih krogih. Medtem ko se na drugih sektorjih opaža precejšnje mrtvilo, plasira Italija v Svici že

TRŽNI PREGLED

Znamenja, ki so že od januarja napovedovala napredovanje cen glavnih kmetijskih proizvodov so postala v prvi polovici meseca marca še bolj vidna. Začasno ravnotežje med povpraševanjem in ponudbo blaga, ki ga je trg dosegel na koncu preteklega leta je minilo. Ze po prvih nagibih k podražitvi osnovnih surovin se je povpraševanje znatno povečalo, ponudba pa se je ob istem času zmanjšala.

Prekupčevalci računajo zdaj na sigurnejše posle, proizvajalci pa vztrajajo na svojih položajih, upajoč na ugodnejše cene. Manjša razpoložljivost blaga se odraža pri cenah glavnih proizvodov, ki rastejo. Cene na drobno s'edišo naposledno valovanju cen včasih pa jih tudi prehitejajo, posebno ko se pojavijo na tržišču spekulantski manevri trgovskih monopolističnih skupin.

Ovisnost tržiskega trga od italijanskih se je v zadnjem času še povečala. Skupna valuta in skupni predpisi, ki urejajo blagovni promet med cono Tržiskega ozemlja in inozemstvom ustvarjajo umetni tok trgovanja tudi z italijanskimi področji in na sektorjih, ki niso imeli nikdar naravnih stikov s Trstom. Jasno je, da ne more igrati tržiske gospodarstvo ob takem položaju vlogi, ki bi mu upravičeno pripadala.

ZIVINA

Cene živine so v stalnem porastu. Več točk je pridobila posebno cena prašičev in plemenskih živin.

Rovigo: klavna živina za kg, žive teže, voli 300—330 lir; krave 300—320; te eta 400—420. Prašiči pitani 450—500 lir; prašiči za rejo 950—1000 lir. Kokoši 700—720. Zajci 200—230.

Bolozna: vol I 315—335, II 255—385, III 190—210; krave I 295—315, II 245—265, III 200—225; teleta 450—490. Prašiči do 100 kg

490—510; od 100—150 kg lir 530—550, od 150 kg naprej lir 570—590, prašički 750—850.

Pordenone: živina za rejo, voli lir 380, mlečne krave 370. Klavna živina voli lir 385, krave 210, te eta 410. Pitani prašiči 390; prašički 800. Jagneta 220; ovce 180. Perutnina: kokoši 480, gosi in račje 400—410. Konji za zakol 190, za dolar, gram zlata stane že zopet nad 1000 lir.

OLIVNO OLJE

Cene olivnega olja so se v porastu, čeprav se vzdržujejo večjih nakupov. V Bariju f.co proizvajalec za kg: I lir 450, II 420, III 400. V Lecceu lir 440—450. V Toskani lir 450—480 za kg.

MLECNI IZDELKI

Maslo v Trstu f.co skladišče za kg lir 1490—1420, v Veroni 1270, v Parmi 1300. Sir «gorgonzola» I v Trstu lir 700—750, v Novari 510—530; parmezan 1946 v Trstu lir 1.250—1.380, v Parmi 1140—1180. Ementhal v Trstu 800—880, furlanski sir 720.

GRABENI MATERIAL

F.co skladišče v Trstu: opeka za komad lir 12—14; votla opeka 6x13x26 lir 11; strešniki cm 45 17,50. Apno lir 1000 za q; gašeno apno 6000—7000 za kub. meter. Cement na bon lir 1.250; jugoslovanski cement v prosti prodaji lir 1.500 za q. Rečni pesek lir 1.350 za k. m. f.co pristanišče. Siv kamen za zidanje lir 2.300 za kub.m.

BARVILA

Laneno olje surovo lir 710 f.co grosist; laneno olje kuhano lir 700 za liter. Svinčena belina lir 359—384. Lak običajen 485—600, ekstra 1.010. Cementi lir 428. Barve v prahu 155—200. Kit 70 za kg.

KOVINE

Železo lir 125 za kg f.co skladišče; žebelji 220; železne plošče lir 230 za kg; cevi iz surovega železa lir 240 za kg; bakrena žica 615; bakrene plošče 695—700; svinčene plošče 330—340; svinčne cevi 300—320; cin 2.750—2.850; aluminij 355—365.

BORZA

VALUTE V MILANU

	27-II	11-III	Min.	Maks.
Funt Sterling zl.	10.000	10.000	9.500	10.300
Napoleon	7.350	7.300	6.950	7.500
Dolar	675	665	620	690
Francoski frank	170	170	170	170
Svicarski frank	163	157	149	162
Funt št. papir	1.500	1.500	1.400	1.500
Zlato	1.050	1.050	980	1.050

BANKOVCI V ZUERICHU

dne 10. III. 1948

	0,61	Portugalska	16,—
Italija	0,61	Avstrija	6,10
Anglija	10,61	Češkoslovaška	1,40
ZDA	4,11	Danska	40,—
Belgija	7,20	Egipt	10,25
Francija	1,19	Norveška	52,—
Argentina	88,—		

EFEKTI V TRSTU

	27-II	11-III	Min.	Maks.
Južna železnica	1.670	1.650	1.650	1.700
Splošne zavarovalnice	9.600	9.100	9.100	9.750
Assicuratrice	1.125	1.075	1.075	1.125
Infotuni	9.500	—	9.500	9.500
Riun. Adr. Sic.	4.000	3.775	3.775	4.050
Jerolimic	750	750	750	750
«Istra-Trst»	740	740	740	740
«Lošinj»	3.700	3.700	3.500	3.700
Martinolić	1.000	1.000	1.000	1.000
Premuda	3.500	3.500	3.500	3.500
Tripković	3.550	3.550	3.550	3.600
Tržaški tram	580	580	580	580
Terni	238	236	226	244
ILVA	180	174	173	195
Zd. Jad. ladjedeln.	226	200	200	226
Ampelca	300	300	300	300
Arrigoni	320	320	320	320
Soške cementarne	135	135	135	135

SMERNICE ČESKOSLOVASKE ZUNANJE TRGOVINE NEIZPREMENJENE

Novi češkoslovaški minister za zunanjo trgovino Antonin Jęregor je izjavil, da ostanejo smernice češkoslovaške zunanje trgovine neizpremenjene. Razvrednotenje češkoslovaške krone je izven vsake diskusije. Nova vlada bo okrepila trgovinske odnose z vsemi državami, posebno pa z deželami vzhodne in jugovzhodne Evrope, kakor je bilo v programu, ki ga je sestavila že prejšnja vlada. V prihodnjih petih letih bo trgovinski promet z vzhodnimi in jugovzhodnimi državami dosegel 45 odstotkov vsega uvoza in izvoza, medtem ko znaša sedanji 23 odstotkov.

POSEBNI KURZI ZA ZAMENJAVO LIRE

Italijanski devizni urad je določil naslednji tečaj lire v primeri z nekaterimi tujimi valutami: Belgija: kliring med liri in belg. frankom ostane neizpremenjen (lir 13,06 za 1 frank); Svica: tečaj lire v primeri s švicarskim frankom za zavarovalnice 137 lir za 1 frank v primeri z lir 135 v februarju; tečaj za poravnavo pristaniških uslug je ostal neizpremenjen (135,125); Švedska: v kliringu velja od dne 1. marca tečaj 159,30 lir za 1 švedsko krono.

NA AMERIŠKEM TRŽIŠČU

NEW YORK		22.II	26.H	5.III	8.III
Bombaž (stot. dol. za funt)		33,13	33,50	35,—	33,98
Volna (» » » » »)		184,—	185,50	186,50	181,—
Juta (» » » » »)		20,70	20,50	19,50	19,50
Baker (» » » » »)		21,50	21,50	21,50	21,50
Cin (» » » » »)		94,—	94,—	94,—	94,—
Aluminij (» » » » »)		15,—	15,—	15,—	15,—
CHICAGO		24.II	24.III	26.III	24.III
Zito (st. dol. za bušel)		244,—	245,125	265,375	244,375
Koruza (st. dol. za bušel)		221,—	221,—	230,—	222,—
Kava Santos (st. dol. za f.)		26,75	26,75	26,25	26,30
Surovo železo (dol. za tono)		40,50	40,50	40,50	40,50

FINANČNA DELNIŠKA DRUŽBA ZA MEDNARODNI PROMET SOCIETÀ ANONIMA FINANZIARIA PER I TRAFFICI INTERNAZIONALI

VPLAČANA GLAVNICA LIR 10.000.000.—

IZVRŠUJE VSE BANČNE POSLE

TRST, ul. S. Nicolò 7

Tel. 40-39

Lesna trgovina čvrstejša

Lesna industrija v Trstu je nekoliko oživea. Pojavljajo se povpraševanja po gradbenem lesu ne samo za krajevne potrebe, temveč tudi za izvoz v Italijo in Levant. Tako je neka tržaška tvrdka prodala v gornjo Italijo 10 vagonov mehkega avstrijskega lesa po 22 tisoč lir franko vagon Trst. V Trst je prispelo tudi nekaj ponudb za nakup iz Paestine. Kljub splošnemu zastoju, ki je došel vladal na italijanskem trgu zaradi mrtvila v stavbi stroki pa tudi zaradi nestalnosti in negotovosti z zvezi z bližajočimi se volitvami, se uvozniki iz Italije zopet zanimajo za lesni trg v Trstu.

Z italijanske strani so bili napravljeni poskusi, da bi se vršil pritisk na izvoznike z namenom, da znižajo cene, češ da so za italijanski trg previsoke. Med takšne sodi gotovo tudi poročilo milanskega gospodarskega lista «Il Commercio 24 ore» o mrtvili na italijanskem lesnem trgu. Lisi je trdil, da ponuja Češko-ovska mehek les po 20.000 lir, medtem ko ga italijanski trg lahko absorbira samo po 15—17.000 lir za kub. m. Po poročilu tega lista vztraja tudi Jugoslavija pri visokih cenah, medtem ko Avstrija lahko nudi les po 12.000 lir, ker ga sekašo sami italijanski delavci.

Poskus potiskanja cen se ni obnesel, ker izvozniki prav mašo popuščajo; oni niso pač odvisni od italijanskega trga.

10. marca je tržaška trgovinska zbornica pričela deliti licence za uvoz lesa iz Jugoslavije na podlagi jugoslovansko-italijanske pogodbe (28. nov. 1947). Italijanska vlada je od 200.000 kub. m mehkega lesa, ki ga bo izvozila Jugoslavija v smislu omenjene pogodbe, dodelila Trstu kontingent 25.000 kub. m. (Italija bo poleg tega uvozila iz Jugoslavije še 30.000 kub. m bukovine in 6.000 kub. m hrastovine). Pri podeljevanju licenc se je trgovinska zbornica postavila na stališče, da je treba dati prednost tistim trgovcem, ki so že uvažali les iz Jugoslavije.

MOTORISTICNI MUZEJ V PRAGI

Spomladi bo v praškem predmestju Karlin v znani Invalidni odprta edinstvena razstava vseh starih motorjev in avtomobilov. Ta razstava bo dobila trajno mesto v Pragi na Letni, kjer bo v to svrhu zgrajen poseben muzej. Zbirka starih avtomobilov in močornih kolov obsega redke unikate, parne avtomobile in različne sestavne dele Vondricha 70 ko'e, ki je edina svoje vrste v Evropi. Zbirka avtomobilov in motornih kolov predstavlja dejansko klasičen pregled razvoja češkoslovaum izzval padec cen starih aparatov.

MEDNARODNO TRZISCE BRODININ

V glavnem je stanje nespremenjeno, s tendenco navzgor radi povišanja cen pogonskih sredstev in drugih stroškov. Predvideva se skok za približno 15%.

ZMANJSANJE OSEBNEGA PROMETA NA OCEANSKIH POMORSKIH PROGAH

Osební promet na velikih pomorskih progah je v zastoji, in to zaradi konkurence letal, vsled splošnega gospodarskega zastoja in zaradi političnih razmer. »Queen Mary«, ki lahko vzame na krov 1995 potnikov, je napravil zadnje potovanje Anglija—New York s komaj 1530 osebami, nazaj grede pa jih je imel le 940. Tudi »Queen Elizabeth« je odpravila s samo 1834 potniki, medtem ko jih lahko nosi 2279. Nekateri upajo, da se bo to stanje popravilo z nastopom lepšega vremena.

SIBKA ZAPOSLOITEV TRŽASKIH LADJEDELNIC

V tržaskih ladjedelnicah gradijo sedaj skupno 21.220 ton ladjevja. Od tega odpade na ladjedelnico Sv. Marka 18.750 ton (3 motorne ladje po 6.250 ton vsaka), na ladjedelnico Sv. Roka v Miljah 1.900 ton (2 to-

vorni ladji po 860 ton in ena za 180 ton), na »Juljske ladjedelnice« pa 570 ton (1 tovorna ladja). — Iz navedenih podatkov je razvidno, da se tržaške ladjedelnice zaposlene komaj za četrtino svoje zmogljivosti pri polnem obratu.

DVIGNJENE LADJE V GENOVSKI LUKI

Od konca vojne do 31. decembra 1947 so rešili iz morskega dna v sami genovski luki 257 ladij in 530 malih plovnih edinic. Menijo, da še vedno leži na dnu 88 edinic.

POLJSKA NAROCUJE VLACILCE

Poljska, ki hoče na vse načine povečati svojo rečno plovbo, je naročila v nizozemskih ladjedelnicah 22 vlačilcev za plovbo na Odri.

SKRCENJE GOZDNE POVRŠINE V ITALIJI

Po uradnih podatkih se je v letu 1947 zmanjšala gozdna površina v Italiji za 2.875 ha, od tega za 875 ha zaradi požarov in 2000 ha zaradi krčenja gozdov v prid poljedelskih kultur. Ker so v istem letu pogozdili v Italiji le 118 ha zemljišča, se je površina gozdov v Italiji zmanjšala za 1.756 ha.

FRANJO RUPENA & C

d. z o. z.

Uvoz - Izvoz

TRST — VIA UDINE 15 — TEL. 86-48

Trgovina na debelo z vsakovrstnim lesom, premogom, ogljem, drvmi za kurjavo

Zaloga vina

Autoprevoznitstvo

UIVOD D.D.

UVOZNI

IZVOZNI

zavod

TRST - ULICA CICERONE 8

Tel. 80-00, 56-38, 29-306

Avtopodjetje S.T.A.R.

družba z o. z.

TRST-ROJAN - Ulica Moreri 7, tel. 71-09

Prevoz blaga s hitrimi prevoznimi sredstvi

*** Cene zmerne ***

TRANSPORTNA DOVOLJENJA ZA ITALIJO IN JUGOSLAVIJO

U. T. I.

IMPORT

EXPORT

TEHNIČNO - INDUSTRIJSKI URAD

Načrti Zastopstva

Industr. dobave

Za'oga v TRSTU, ulica F. Venezian št. 25 - tel. št. 45-17 - Urad: Ulica S. Nicolò št. 7 - Tel. 47-17

ZADRUGA PRODAJALCEV MLEKA

prodaja

PRISTNO PASTERIZIRANO

MLEKO S 3% MAŠCOBE

Trst - Ulica A. Caccia št. 3

AVTOPODJETJE CAHARJA VOZNI RED

Odhod: Pulj 6.00; Novigrad 7.00 — 16.30; Reka 7.00; Koper 6.00 — 7.00 — 12.30 — 16.30 — 19.45; Portorož 7.00 — 12.30 — 19.45; Postojna 7.30; Ljubljana 7.30; Umag 16.30.

Prihod: Pulj 19.30; Novigrad 10.00 18.30; Reka 18.00; Koper 8.30 — 10.00 — 18.30 — 19.00 — 19.30; Portorož 8.30 — 10.00 — 19.00; Postojna 18.00; Ljubljana 18.00; Umag 10.00.

Odgovorni urednik:

Dr. MIRKO KORSIC

Tiskala Zadruga tiskarna v Trstu